

4 48132

LETO (VOL.) XI.   JANUARY 25, 1919.   ŠTEV. (No.) 2.

AVE MARIA

KATOLIŠKI LIST ZA SLOVENCE
V AMERIKI.

Izhaja vsako drugo soboto.
Published every second Saturday by

Ave Maria Publishing Co.

62 ST. MARKS PL., NEW YORK, N. Y.

"Published and distributed under permit (No. 650) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. By order of "the President, A. S. Burleson, Postmaster General"

"Entered as Second Class Matter May 25, 1918, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879."

"AVE MARIA"

62 ST. MARK'S PLACE NEW YORK, N. Y.

Published every second Saturday in the interest of the Order of Saint Francis, by the Ave Maria Publishing Company.

Subscription: \$2.00 per year.

"Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 26, 1918"

ZAHVALE.

Zahvaljujem se Bogu in preblaženi Devici za uslišano prošnjo in za dobljeno zdravje. Bila sem bolna jaz in mojih pet otrok in sedaj smo zopet vsi zdravi. **M. P. Johnstown, Pa.**

Po zaobljubi Vam pošljem v podporo lista \$6.00, katere smo se zaobljubili dati, če nas Marija usliši. Moja žena je bila že blizu smrti in vsa moja družina je bila bolna. Le Bog in Marija sta nas obvarovala od strašne kuge španske influence, da nas ni pobrala. **A. K. Trail B. C.**

Podpisani se zahvaljujem presv. Srcu Jezusovemu, Materi božji in sv. Jožefu za zdravje. **John Winter, Cleveland, O.**

Zahvaljujem se Srcu Jezusovemu in Marijinemu za uslišano prošnjo in podeljeno zdravje in več drugih milosti. **Maria Ulasich, Eveleth, Minn.**

Zahvaljujem se Materi božji in presv. Srcu Jezusovemu za hitro ozdravljenje mojega otroka, ki se je hudo opeknel. Po zaupni prošnji je nenavadno hitro ozdravel, za kar naj bo čast in hvala presv. Srcu Jez. in Marije. **Mary Šivic, Forest City, Pa.**

Zaobljubila sem se v boleznih influenci, da če nobeden drugi pri naši hiši več ne zbolí, pošlati v podporo lista Ave Maria kak dar. Prepričana sem, da je bila moja prošnja pri Mariji zato uslišana, zato ji pa sedaj pošiljam kar sem obljubila. **Mary Šivic, Forest City, Pa.**

Iskreno se zahvaljujem Devici Mariji za uslišano prošnjo in za povrnitev zdravja. **F. Blazun, Chicago, Ill.**

Obljubila sem, da se bom javno zahvalila Mariji Materi božji v Ave Maria, če me usliši in podeli toliko zdravja, da bi mogla iz bolnišnice domov k svojim otrokom. Uslišana sem bila, zato čast in hvala Materi božji. **Frances Mesojedec, Houston, Pa.**

Po obljubi se javno zahvaljujem Srcu Jezusovemu in Marijinemu za uslišano prošnjo in podeljeno zdravje. **Johana Kastelic, Eveleth, Minn.**

Zaobljubila sem se javno zahvaliti v listu Ave Maria za uslišano prošnjo za ljubo zdravje in izrekam srčno zahvalo čast Materi božji za uslišano prošnjo. **F. K. Martin, Pa.**

Zahvaljujem se Mariji sedem žalosti in presv. Srcu Jezusovemu za uslišano molitev in pomoč. **Lena Petrick, San Francisco, Colo.**

ZVEZA KATOLIŠKIH SLOVENCEV

bo izdala tudi to leto četvero knjig, kot književni dar svojim članom. 1. Koledar "Ave Maria," 2. Iz življenja za življenje, povesti 3. zvezek, 3. Sloven. oder. zbirka ljudskih iger, 2. zvezek. 4. Od srca do srca, 3. zvezek.

Cena ostane ista \$1.10, samo poštnino moramo povišati. Tako mora plačati \$1.25, kdor naroči sam, zastopniki naj pa pobirajo po \$1.20. Vsem zastopnikom bomo poslali nabiralne pole in jih prosimo, da gredo takoj na delo in začnejo s pobiranjem naročnine. Prosimo vse čč, gg, duhovnike, vse cenj, gg, društvene tajnike, da se zavzamejo za dobro in koristno narodno delo in pridobe, kar največ mogoče naročnikov na knjige. Čim večje bo število udov, tem večje in lepše bodo knjige.

Toraj takoj na delo, da bo prihodnje leto najmanj 3000 naročnikov!

ZVEZA KATOLIŠKIH SLOVENCEV

62 St. Mark's Place, New York, N. Y.

VERA, UPANJE, LJUBEZEN.

Po resnični dogodbi spisal K.

I. Poroka.

„V zakonski stan želita stopiti ženin Karol Modic in nevesta Mary Rupnik, oba stanujoča tukaj. Oklicana sta prvič. Komur bi bil znan kak zadržek proti temu nameravanemu zakonu, je v vesti dolžan, da ga pove.“

Tako se je glasilo preprosto oznanilo Fathra Dolinarja ono nedeljo po novem letu.

Po cerkvi je komaj slišno zašumelo. Glava se je strnila k glavi, vzlasti med mladino, kajti to je bilo razočaranje in presenečenje za vse.

„Mary? pa jemlje Modica? Je li to mogoče?“

Da, polno presenečenje je bilo to oznanilo! Nihče ni opazil, da bi se bila Mary in Karol posebno rada imela?

„Rupnikova Mary se moži,“ to tudi ni bilo kaj vsakdanjega.

Rupnik je bil pač prva oseba v slovenski naselbini v Washingtonu. Med rojaki je vžival splošno spoštovanje. Bil je starosta naselbine, to je, prvi je bil, ki se je tu, v tem malem mestecu pred veliko leti naselil. Vsi drugi Slovenci so prišli še le za njim.

Rupnik in Rupnica sta pa tudi zaslužila spoštovanje, katero jima je naselbina skazovala.

Več kot polovico otrokom, vsaj starejših naseljencev sta bila botra, ker sta rada pomagala, komur sta le mogla. Malokdo je zastonj prišel prosit v stiski pomoči, bodisi gmotne ali kakoršne koli.

Rupnik in Rupnica, vzlasti Rupnica, ali imenujmo jo tako, kakor jo je cela naselbina iz spoštovanja imenovala v slovenski angleščini — Misus Rupnik — sta bila oba poštena, pristna Slovenca, mar-

ljiva, delavna in varčna. Zato ju je spoštovalo celo malo mestece Washington, brez razlike narodnosti.

„Mrs. Rupnik is a very decent woman.” se rekali Angleži.

Skratka, to je bila družina kakoršnih najdete skoraj v vsaki slovenski naselbini po eno ali dve. Več ne! Redke so, vendar najdejo se v vseh naselbinah, ki so v ponos in čast Slovincem med drugimi narodnostmi, vzlasti med Amerikanci.

Ko sta se pred leti naselila v Washingtonu, delal je Rupnik najprej v premogovniku. Kmalu sta si pa privarčevala par sto dolarčekov in z njimi kupila saloon na vogali šeste Ave. in Globe St. ki je bil prav takrat naprodaj. Med tem se je namreč naselilo že več rojakov v Washingtonu. Kompanija je odprla več novih premogovih rovov. Še več jih je nameravala. Tako je bilo upanje, da se bode naseljevanje še nadaljevalo, do bode naraščalo.

Toda Rupnik in Rupnica sta bila prepoštena za to trgovino. Ni se jima dopadla.

Vzlasti Rupnica ni mogla strpeti pijancev v saloonu, kjer je morala večkrat nadomestovati svojega moža.

„Jaz ne morem poslušati teh neumnosti, katere čeljustijo tam ti pijanci,” je večkrat tožila.

Tudi so otroci rastle in so prišli večkrat v saloon, kamor jim je sicer strogo prepovedovala hoditi. Vendar otroci so otroci. Vsaki kot ti stakneje, kjer jih je treba in kjer jih ni treba.

Vendar trgovina jima je šla izborna. Premoženje je vidno rastlo.

„Res je nerodno poslušati te pijance, vendar, ko se pa tako lepo zasluži” zagovarjal je Rupnik trgovino. Dasi se pa ne sme pozabiti omeniti, da je bil to popolnoma pošten saloon. Rupnik ni dovolil nikdar kakih neslanosti. Tudi pijančevanja ni trpel.

„Ga imaš že dosti za danes! Jutri pa zo-

pet pridi, bodeš pa zopet dobil,” tako je odpravil vsakega, ako je opazil, da postaja slab v nogah.

Vendar pa je tudi Rupnik opazil pri otrocih, da so ponavljali grde besede, katere so čuli v saloonu.

„To ne bo nič,” je rekla Rupnica. „Kaj nam pomaga denar, če bodo pa otroci porredni.”

In res, saloon sta prodala in mesto njega odprla grocery, katero sta kmalu razširila v „dry goods store,” kmalu nato pa še v mesnico.

V tem je pa jeklarska kompanija naredila v Washingtonu veliko topolino in delavstva se je kar vsipavalo v Washington. Tudi Slovencev se je veliko naselilo in tudi drugih raznih Slovanov. S tem se je pa množilo število kupcev in Rupnikova trgovina je precej narastla.

Tako sta Rupnik in Rupnica obogatela v Washingtonu. Ljudje so jih spoštovali, dasi so jima zavidali, češ, „nekateri človek ima pač srečo!” Tega pa niso zavidljivci pomislili, koliko kapljic znoja sta oba Rupnik in Rupnica prelila, predno sta spravila skupaj to premoženje. Pozabili so, da bi bila tudi Rupnik in Rupnica lahko sproti zapravljala svoje težko zaslužene centke, ko bi bila hotela. V zlasti očetje so pozabili, da bi bil tudi Rupnik lahko za stalno stopil v „klub gasilcev žeje” in pridno to žejo zalival večer za večerom. Toda, dasi je bil salooner, sam ni pokusil opojne pijače.

„Voda je kar še najbolj poštena pijača,” je rekal pogosto, „vsaj pameti ne ukrade!”

Pri vsem tem lepem napredku, pri vsem bogastvu svojem in pri vsej svoji „sreči” sta pa ostala Rupnik in Rupnica skrajno verna.

„Taz pa ne morem razumeti, kako more Slovenec tako hitro pozabiti na svojo vero, katero je njegov oče tako cenil in katero je njegova mati tako ljubila. Bog se usmi-

li, vsaj je vsak pameten človek veren. V Ameriki je neveren samo kak pijanec ali pa kak ničvreden človek. Poglejte Amerikance katere vere koli hočete, kako spoštujejo svoje duhovnike in kako lepo v cerkev hodijo! Pa kaj imajo in kaj veljajo! Pa naše pogledajte!" Tako je razkladala Rupnica pogosto ženam v prodajalni, ko je pogovor pripeljal na versko vprašanje.

Ko sta prišla Rupnik in Rupnica s svojo družino v Washington, tam še ni bilo katol. cerkve. Tudi katoličanov je bilo še prav malo. Tisti pa, ki so bili, so vsi, brez izjeme šli vsako nedeljo v bližnji Burdain z vlakom k sveti maši. Po leti so se pa tudi s svojimi vozmi tja peljali. Bilo je samo pet mil daleč.

Ko je pa naselbina naraščala in se je naselilo več katolikov v Washingtonu, bil je pa Rupnik prvi, ki je sprožil miselj, da bi si postavili lastno cerkev.

Sam je šel k župniku v Burdain in z njim potem k škofu, da je dovolil zidanje nove cerkve. Bila je to le podružnica Burdainska.

Rupnik je za zidavo prispeval sam tisoč dolarjev.

Toda Burdain in Washington sta hitro rastla. Tako je v nekoliko letih Rupnik dosegel, da je Washington dobil lastno župnijo in lastnega duhovnika.

"Če že ne mi, odraščeni, so pred vsem naši otroci potrebni duhovnika, da jih bo de učil in vzgojeval," je rekel Rupnik in vsakdo mu je pritrdil.

Kmalu se je pokazala potreba katoliške šole.

Zopet sta bila Rupnik in Rupnica med prvimi, ki sta prinesla v župnišče večje svote v ta namen. Oba sta šla celo od hiše do hiše, da sta zbirala od katolikov prispevkov v ta namen.

Da, veliko je Rupnik žrtvoval za cerkev. Še več pa Mrs. Rupnik. Koliko novih stvari so našli župljani v cerkvi v nedeljo, za

katere je župnik oznanil, da jih je darovala "neimenovana". Ljudje so sumili, kdo je ta "neimenovana," toda vendar vedeli prav pa le niso.

"Lahko da, saj ima! Saj mi delamo zanj," so naredili nevoščljivi jeziki opazke, ko je bilo vendar kdaj oznanjeno, da je Rupnik, dal toliko in toliko.

"Od nekdaj sem podpiral cerkev, od kar sem tukaj. Ko sem prišel, sem prinesel v Ameriko prazne roke, kot vsaki drugi," je rekel Rupnik, ako mu je kak prijatelj povedal, da je ta ali ta naredil to opazko. Ljudje pač radi pošte prenašajo. "Za vlak sem dal vsako nedeljo 79c. kolekte 30c. mesečne po dolarju še ko sem bil rudar, kot drugi, ko smo v Burdain hodili k maši. Pa zato danes nimam nič manj. Da, nasprotno! Zdi se mi, da če sem več dal, več sem imel. Tu pa jih vidim, ki nima nikdar nič za kako dobro stvar, dobro za službi, pa pri vsem tem nima nič!"

Imela sta sedem otrok, štiri deklince in tri fanteke. Najstara med njimi je bila Mary, ki je bila danes oklicana nevesta.

"Če jim tudi centa ne zapustiva," je večkrat rekla Rupnica, "samo da jim dava dobro vzgojo. Če bodo hoteli delati in biti pametni, varčevati, kakor sva midva, kot Amerikancem bode lažje zaslužiti si dolarjev, kolikor bodo hoteli. Vzgoje si pa sami ne bodo mogli dati, če jima je midva ne dava."

Zato so morali vsi otroci najprej v župnijsko katoliško šolo, ko so pa tu graduirali, sta pa vse poslala dalje v višje šole.

Tudi Mary je morala po skončani župnijski šoli v akademijo častnih sester "Notre Dame."

Seveda je tudi dobila izvrstno katoliško vzgojo, kakoršno dajo pač Ameriške sesterske akademije, ki oblaže gojenkam ne samo razum, temveč tudi srce in značaj. Bila je v resnici blago pobožno in pošteno dekle — cela popolna slovenska Amerikanka. (Dalje prih.)

NEZNANEMU BOGU.

(Dalje)

Moderna doba je nasproti katoliškemu naziranju proslavljala zlasti Lutrovo reformacijo kot veliko božje dejstvo v zgodovini človeštva. Toda po zadnji eminentno znanstveni Deniflovi publikaciji o Lutru in luteranstvu bo pač tudi to proslavljanje moralo umolkneti. Denifle je dognal, da je zadnjega počela in osredja vse reformacije iskati v Lutrovem moralnem nemoštvu! In luteranci so se borili zoper katolicizem, ki ga niso umevali ali pa nalašč pačili, kakor ga še vedno ne umevajo in pačijo!

Kje je torej resnično nasprotje med resničnim znanstvom in resničnim krščanstvom?

Moderno svetovno naziranje, pravijo, nasprotuje krščanskemu naziranju. Toda kaj pa je tisto moderno svetovno naziranje? Ali je svota vsega modernega spoznanja? Ali je logična posledica moderne vede? Povejte, kaj je? Če nobena resnična pridobitev moderne dobe ne nasprotuje krščanstvu, kako naj nasprotuje krščanstvu vsota teh pridobitev? Če resnično znanstvena načela moderne vede ne nasprotujejo logične posledice? Kaj je torej tisto moderno svetovno naziranje, ki nasprotuje krščanstvu? No, mi dobro vemo, to je tisti agnosticizem, to je tisto

bogoneznanje! "Neskončnega, absolutnega božanstva ne moremo spoznati — zato smo bogoneznanci, agnostiki!" Toda ste li pa res tako izvestni, da človeški um nikakor ne more spoznati neskončnega, absolutnega, božanstva? Kdo pa je to dokazal? Kant? Ali v vsem kantizmu tiči veliko protislovje! Če je "Numenon" človeškemu umu neznan, kako je mogel Kant s svojim umom kritično presodi naše spoznanje, ki je v svojem bistvu vendarle tudi "Numenon?" Ali je samo Kantov um imel ta privilegij, a mi vsi smo obsojeni v neznanje? Potem pa moderna filozofija ne taji "Absolutnega" in "neskončnega", temveč samo pravi, da nam je neznano. Spencer vsaj tako uči. V zadnji knjigi, ki jo je objavil l. 1902, in ki je nekako njegova oporoka, Spencer tako otožno in tako negotovo govori o posmrtnosti. "Leta in leta, ko se vrača pomlad, ko začno v mehkem zraku in majnem solncu zeleneti nežni brsti, se vprašujem: Ali bom videl še kdaj, kako se bodo razpuščale te klice v perje in cvetje? Ali se bom zbudil še kdaj o zori od žgolenja sto tičic — pevcic? Tako čudno, tako čudno je, da naj zgine s smrtjo, s samozavestjo tudi vsak spomin na to, da smo bili! . . . Kaj se zgodi z zavestjo, kadar se neha javiti v telesu? Samo to moremo reči (?), da je zavest po-

sebna in osebna oblika tiste neskončne in večne energije, ki presega našo domišljijo in naš um, in da se po smrti prvine naše zavesti pogreznejo v osrčje tiste neskončne in večne energije, ki so iz nje neki dan izšle! . . . Človek ne more umeti vsega!"

— — Kajpada, človek ne more umeti vsega! Saj tudi mi ne pravimo, da je absolutno in neskončno v svojem bistvu jasno pred nami! Saj tudi mi izpovedamo z apostolom, da so naše spoznave le odlomki resnice, da zremo absolutno in neskončno le v medlih refleksih, da nam je bistvo božje v svoji večnosti in neskončnosti, v edinstvu substance in troosebnosti — enigma! Toda reči: Bog nam je neznan, tega ni treba. To vsaj spoznamo, da mora bivati neskončno kot razlog in početek vsega končnega; da neskončno mora bivati samo o sebi, da mora biti neskončno kot prvo bitje samo o sebi — osebno bitje. Če več ne vidimo in ne spoznamo, seveda nismo še upravičeni, tajiti, da bi ne moglo biti še več, kar je nam neznano. Kako more slepec upravičeno tajiti barve, kako glušec glasove? Tudi slepec nekaj spozna, a ne vsega: slepec sliši glasove a ne vidi barv. Tudi glušec nekaj spozna, a ne vsega: glušec vidi barve, a ne sliši glasov. Tako tudi mi, ki zremo neke žarke in reflekse skozi megle iz neskončnosti, ne moremo reči: nič nam ni neznano! Kdo ve, kakšne skrivnosti so razkrile za meglami časa in mejami kraja v večnosti in neskončnosti? Zato pa so zahrepenela naša srca, ko smo zazrli v krščanstvu — bogojavljenje!

Če ste agnostiki, kako sploh morete govoriti o svetovnem naziranju? Kakšno naziranje je — ničesar ne nazirati? Če pa vaše naziranje ni naziranje, marveč le praznota vsakega naziranja, kako morete govoriti, da krščansko naziranje ni resnično? Sence ne morejo tajiti solnca! Če vi nimate spoznanja resnice, ne morete reči,

da resnice sploh ni! Zakaj bi torej v krščanstvu ne bilo resnice? — —

— — Ko se je približal Jezus Jerihi, je slepec sedel poleg pota in ko je slišal množico mimo iti, je prašal, kaj bi to bilo. Povedali so mu pa, da Jezus mimo gre. In je zaklical: Jezus, usmili se me! In Jezus ga je vprašal: Kaj hočeš, da naj ti storim? On pa je rekel: Gospod, da vidim! In Jezus mu je rekel: Spreglej! tvoja vera ti je pomagala. In zdajci je spregledal . . .

(Luk. 18, 35 - 43)

Stari očetje so krščanstvo lepo imenovali — spoznanje, gnozo. Človeštvo, ki samo po sebi more spoznati odlomke resnice, a vendar tudi teh ni spoznalo, je bilo podobno svetopisemskemu slepcu. Ni videlo Boga, čigar odsvit vendar sije iz vsake stvarce. Tu je prišel Jezus mimo. In toliko dobrega je vsaj še bilo v človeštvu, da ni bilo apatično nasproti resnici, temveč je zahrepenelo po njej. In to dobro je porabil Jezus in je razodel človeštvu resnico. Začelo se je popolnejše spoznanje božje, začela se je prava gnoza.

Zakaj tudi agnostiki ne zehrepene po spoznanju? Saj Jezus gre tudi sedaj mimo! Mimo gre mistično v krščanstvu, v cerkvi, in mimogre s svojim duhom. Zakaj torej agnostiki ne zahrepenene po spoznanju? In poznali bi — Neznanega Boga!

* * *

Veda ni vzrok, da se je tako razširilo bogoneznanje. Kaj je torej vzrok?

Nekateri katoličani, „reformo-katoličani,“ govore, da je tega kriva vera, ker se neče „reformirati“. In kaj naj reformira? To kar odbija moderno dušo. Kar odbija moderno dušo? To se pravi, kaj ne, če jo upravičeno odbija?

Kdo bi tajil, da je v cerkvi tuintost, kaj kar bi bilo bolje drugače! V cerkvi je pač tudi človeški element in kjer je človeško, tam so nepopolnosti. Ti moi Bog, kdo si ne želi, da bi bilo v cerkvi vse lepo, vse idealno, a kdo tudi ne ve, da je to

nemogoče, dokler po žilah človeštva polje Adamova kri? Vendar nič ne rečemo, da bi to in ono ne bilo vendar lahko bolje.

Sklicujejo se na kardinala Manninga. Manning je razmišljal, zakaj cerkev na Angleškem ne napreduje tako, kakor bi bilo želeti. V zapuščini so našli nekatere beležke, ki je v njih začrtal svoje misli. Ovire so s strani anglikancev, a so tudi ovire s strani katoličanov. Manning je označil devet ovir. Tri ovire bi utegnile biti bolj splošne in jih zato tudi tu omenimo.

Eno izmed ovir je označil Manning z laškim izrazom: *Predica superficiale* (površna pridiga). Premalo priprave, in kar je važneje, pravi, duhovniki premalo poudarjajo velike dogme, o Bogu, o odrešenju, o sv. Duhu. Tu, pravi, bi morali posnemati apostola Pavla, ki je vedno oznanjeval Kristusa. Vse drugo mora naravno potekati iz teh dogem. Vedno bi morali razlagati vernikom apostolsko vero. V teh božjih in večnih resnicah je neka veličina, ki si mora osvojiti duha in srce!

Morda je ta očitek časih res opravičen. Časih se slišijo s propovednic stvari, ki jih naobražen mož ne more verjeti in ki mu jih tudi ni treba verjeti. Razne čudne dogodbe se pripovedujejo z neko gotovostjo in važnostjo, kakor da so bogve kakšno potrdilo naše vere. Spomnili bi tu le na dogodbe, črpane iz Pelikana in Leona Taxila.

Drugo oviro imenuje Manning — „officialism“. Duhovniki časih stavijo svojo oblast preveč v ospredje. Hočejo si povzdigniti avktoriteto, a jo s tem le izgubijo. Nekateri so premalo vljudni, preveč razdražljivi, osebni. Boj za stvar se tako izprevrže v osebne prepire.

Tudi ta očitek ni tako neupravičen. Zlasti dandanašnji ni več čas „komande“. Našo duhovno oblast bodo spoštovali, če bo z oblastjo Kristusovo združen tudi

Kristusov duh, duh ljubezni, samozatejevanja, potrpežljivosti, duh apostolski, ki ne išče samega sebe, temveč le božjo cast in rešenje vseh. Zlasti, pravi Bonomelli, je napačno, če kdo svoje osebne slabosti in napake pokriva s svojo oblastjo. To se pravi z zastavo Kristusovo zakrivati tihotapstvo!

Tretjo oviro imenuje Manning — „sacramentalism“. Gotovo ne more vplivati na maloverne, če vidijo duhovnika, kako opravlja duhovsko službo brez duha, gorečnosti, brez žive vere, materialno, mehanično. Morda bi lahko imenovali to oviro formalizem ali mehanizem!

Drugi „reformo - katoličani“ se sklicujejo na jezuita Grisarja. Na V. mednarodnem shodu kat. učenjakov v Monakovem l. 1900 je govoril dr. P. H. Grisar o hiperkonservatizmu in priznal, da je tuintam marsikaj nekritičnega po cerkvah in knjigah. Ta in ona relikvija ni pristna; to in ono, kar se pripoveduje o mučencih in svetnikih, je le lepa, poetična legenda; kaj pa je celo bizarna in neumna sleparija. To, pravijo, maloverne odbija.

Zopet moramo priznati, da tudi ta očitek ni docela neupravičen. Kakor pravi Grisar, je srednji vek to in ono kopijo zamenjal z originalom, renesanca pa je s poetičnim napisom potrdila in oveko večila zameno. „Rdečica me je časi zalivala, tako priznava sam in marsikdo drugi mora priznati ž njim, ko sem poslušal, kako je kak duhovnik ali zakristan drugovercem ponavljal stare zmote o svetih rečeh“. Da, tu je neki nedostatek. Trudijo se sicer, da polagoma odpravijo ta nedostatek — in tako lahko to ni, če nočejo zaiti v drugi ekstrem, iz hiperkonservatizma v hiperkriticizem — vendar ne bomo tajili, da leže še tuintam kameni spotike. Danski pesnik konvertit Joergensen sam pripoveduje, kako ga je odbijalo to in ono. Enkrat je bil pri maši v Monfalcone. Maševal je rimski duhovnik

hitro, monotono, kakor brez zmisla. To je delovalo na Joergensena zelo neugodno. Prav tisti duhovnik mu je kazal tam ob grobu sv. Klare tri kroglice, češ da so jih našli v srcu sv. Klare. Te kroglice, mu je razlagal rimski duhovnik, so vse enake in vse enako tehtajo, a imajo to posebno čudežno svojstvo, da dve skupaj tehtata tudi prav toliko kakor ena; tako da so simbol skrivnosti sv. Trojice. Jorgensen se je obrnil, dejal po dansko: ti lažeš! in šel iz — cerkve, malovernejši kakor kdaj. Take reči, pravijo, odbijajo — moderno dušo, da ne more verovati.

Zopet drugi „reformo - katoličani“ se sklicujejo na Fr. Ks. Krausa. Kraus, pravijo, je sicer pretiraval, vendar je le resnično, da prevladuje tuintam politični katolicizem, t. j. da se zlorabi religija v zgolj politične ali strankarske namene, da so duhovniki bolj politiki kakor apostoli, da političnim nasprotnikom pritiskajo žig berzverstva. So volkovi, pravijo „reformo-katoličani“, in te je treba ljudstvu pokazati, toda ni vsaka bolna ovca že volk, še manj pa je volk vsak, kdor slučajno osebno duhovniku ni po godi.

Tudi v tem očitku tiči troha resnice. Da zlasti dandanašnji, ko državni zbori sklepajo cerkvi in veri sovražne zakone;

dandanašnji, ko je še tako malo versko prosviteljenih in odločnih lajikov; dandanašnji, ko se izkuša vse javno življenje odtegniti vplivu religije — da torej dandanašnji tudi duhovniku politika ne more biti zabranjena, o tem ni mogoče resno dvomiti. Zlorabiti religijo v politične namene, to ne more biti dovoljeno; a braniti religijo, braniti nje načela in nje vpliv v zasebnem in javnem življenju, to ni le pravica, temveč dolžnost duhovnikov! Seveda to ni tako lahko. Težko je ostati v pravih mejah; težko je ločiti vedno osebe in stvar; težko je ločiti religiozno in profano politiko; težko je izbrati pravo taktiko, dostojno glasnika krščanskih načel, a obenem tudi apostola miru in ljubezni. Politika je vedno nevarna, a dostikrat naravnost priskutna reč! Zato je mogoče, da duhovnik časi res izgreši pravo mero, da prestopi prave meje, da po nepotrebnem vzbudi odpor ali celo sovražstvo. Kajpada govoriti o političnem in religioznem katolicizmu, to je krivična fraza! Ta in oni katoliški duhovnik se lahko preveč zameša v profano politiko, katolicizem ni političen, dasi ima tudi za politiko večna in edino prava etična načela!

(Dalje prih.)

KJE JE GROB SV. CIRILA?

Dr. F. Ušeničnik.

(Dalje)

Najbolj važno poročilo iz XVI. stoletja beremo v knjigi Pompeja Ugonija. V knjigi je govorjenje o vseh cerkvah, v katerih so Rimljani praznovali „stacijone“. Za starinoslovce preimennitna knjiga je prišla na svetlo l. 1588., t. j. tri leta pozneje, kar je Baronius dovršil rimski martirologij. Ugonius je natanko zaznamoval kraj, kjer je bil takrat grob sv. Cirila;

pravi namreč doslovno: „Telo sv. Cirila, apostola Moravanov, Slovenov, Čehov, je pod oltarjem v kapeli poleg zakristije“.

Proti koncu XVI. stoletja je bilo torej v Rimu zopet dobro znano, kje je grob Cirilov. Žal, da je v Rimljanih že davno jenjalo ono čiščenje velikega našega apostola, po katerem so se odlikovali v X. in XI. stoletju, ko so v zahvalo za preje-

te milosti dali stene ob grobu opisati s podobami. Da so verniki obiskovali Cirilov grob, ne bi ga bili zopet tako kmalu pozabili. Poleg zanikrnosti Rimljanov, je še druga okolnost kriva, da je pri ljudeh prenehalo ustno poročilo o Cirilovem grobu. Papež Urban VIII. (1223—1644.) je dal cerkev sv. Klementa irskim dominikancem, ki jo še dandanašnji oskrbujejo. Očetje dominikanci so prenovili kapelico sv. Cirila, preoblekli jo z marmorom in posvetili svojemu očaku, sv. Dominiku. Ker poznejše kapelice niso več predelavali, je še sedaj taka, kakršno so takrat naredili: bogata z vloženim marmorom, v baročnem slogu. Ostanke sv. Cirila so pustili, kjer so bili. A ker je na oltarju slika sv. Dominika, umevno je, da so ljudje polagoma pozabili svetnika pod oltarjem. Seveda ko bi bilo ljudstvo še častilo svetega Cirila, kakor ga je nekdanj, dominikanci gotove ne bi bili smeli kapelice prezidati na čast svojemu očaku. Filip Rondinini, ki je l. 1707. dal na svitlo zgodovino sv. Klementa, papeža in mučenika, ni vedel več natanko za Cirilov grob, ampak samo mislil je, da je v kapelici sv. Dominika. Ljudje so na god sv. Cirila sicer vsako leto celo do konca XVIII. stoletja prihajali k sv. Klementu, tako pripoveduje kardinal Bartolini v svoji knjigi; posebno pa menda ni bilo nobenega skrb Cirilovega groba; zakaj ko so l. 1858. slovanski učenjaki začeli povpraševati, kje bi bil grob sv. blagovestnika, ni bilo o njem ne duha ne sluha. — Tedaj sv. oče Pij IX. naroči De Rossiju, starinoslovcu na glas, da preišče cerkev sv. Klementa. De Rossi se je dela resno prijel. Proučil je stara pisma, o katerih smo govorili; potem pa začel iskati. Kako je uspelo njegovo iskanje?

V. Najprej je preiskal kapelico sv. Dominika. Preteknil je vse pod oltarjem, odveznil tudi tlakove plošče. Ves trud je bil zastonj. O sv. Cirilu ni nobenega sle-

du. To se je De Rossiju čudno zdelo. Saj vendar zgodovinci XVI. stoletja različno govore, da so ostanki sv. Cirila v kapeli poleg zakristije ali na desni velikih vrat. Rondinini jih še omenja l. 1707. Kam bi bili izginili, tega živ krst ni vedel. De Rossi je začel dvomiti, je-li so res kdaj prenesli sv. Cirila iz spodnje cerkve v zgornjo, saj tega ne pripoveduje nobeden izmed vseh starih spomenikov. Zgodovinci XVI. stoletja res pišejo z jasnimi besedami, da je grob sv. Cirila tak, ker je sedaj kapela svetega Dominika; a utegnili so se motiti: zakaj vsi so mislili, da je bazilika svetega Klementa, ki so jo videli, ona stara cerkev iz dobe cesarja Konstantina. Zato je De Rossi sklenil, da poišče ostanke sv. Cirila tam, kamor so jih prvič dejali. Spodnja cerkev je bila l. 1858. malone še vsa zaprta. Kopali so pri vhodu. Toliko se je tedaj videlo, da je obseg stare cerkve mnogo veči kakor sedanje; srednja ladija v stari cerkvi je bila toliko široka, kakor pri novi cerkvi srednja in leve stranka ladija skupaj. Iz tega je De Rossi preračunal, kolik bi mogel biti obseg stare apside, in začel je kopati na drugem koncu cerkve. Zvedeni mož je razkril staro apsidno, in kar se mu je preje samo dozdevalo, je videl v resnici, da stara apsida objema novo. Kopal je še dalje v okrožji stare apside, in skušal prodreti do starega oltarja; zakaj tukaj ali nikjer je moral biti sled Cirilovega groba. Ker se je pa bilo bati, da bode izpodkopavanje škodilo novi cerkvi, je moral odjenzati in zasuti zvrtnane predore.

Na očigled toliko neuspehov bi se bil vsak človek naveličal brezplodnega posla. De Rossi-ju ni dala vest, da bi miroval. — Ker ni mogel od strani priti do velikega oltarja stare cerkve, je dvignil v novi cerkvi tri stopnice poleg oltarja, da bi iznova kopal v zemljo. — V Rimu človek ne prevale kamena, da bi ne našel pod njim starodavnega spomenika. Tako

je bilo tudi tu. Pod eno stopnico se prikaže dolg grški napis. V *Bullettinu* z l. 1863, kjer De Rossi sam vse te stvari popisuje, pravi: "Ne da se niti povedati, s koliko radovednostjo in nado sem hitel čitati odkriti napis. Grški napis, pa na tem kraju, bi utegnil biti grobni napis sv. Cirila Tesaloničana". Žal, da je up moža prevaril. Bil je grobni napis nekega Elija Matrone; naredil ga je Viljem Sinesius iz Antiohije. Globlje tudi tukaj ni smel kopati; bila je nevarnost, da se kaj podere. — Ves trud slavnega starinoslovca je bil l. 1858. brez uspeha. V tem so v spodnji cerkvi pri vratih dalje kopali, in dan za dnevom razkrivali novih stvari.

VI. Leta 1859, so v levi ladiji ob zidu našli podolgast grob, zidan iz opeke. Bil je odprt in prazen; na dnu je nekaj marmornatih plošč, znak, da je bil grob z marmorjem preoblečen. Mrlič je moral biti v rakvi, zakaj grob je prevelik, da bi bili mrliča brez rakve vanj pokopali. De Rossi je te okolnosti bistroumno presodil in takoj uvidel, da se vse nekamo ujema z italjsko legendo. V marmornati rakvi so položili Cirila v pripravljen grob oltarju na desni, tako pravi povest. Iz panonske legende smo razbrali, da je moral grob biti ob steni; in to bi bil zopet naš grob. Panonska legenda govori o slikah nad grobom. Poglejmo, če ni morda kje sled slikam.

V zidu nad grobom je dolblina s kamenjem založena; zazidali so jo bržkone, da bi bil temelj novi cerkvi bolj trden. V tej dolblini so bile gotovo slike, o katerih govori panonska legenda. Ko so jo odprli, ni bilo ničesar videti; zid nima niti ometa, nikar da bi se ohranile slike. Nad grobom torej ni nič; pač pa so malo v stran, grobu na desni razkrili dve sliki. Slog priča, da pristojita v X. stoletje, t. j. v ono dobo, ko so Rimljani noč in dan obiskavali grob sv. Cirila.

Prva slika nam kaže sv. škofa, ki krsti

odraslega človeka. Krščenec je potouljen v vodo; škof mu je položil desnico na glavo; levico pa drži, kakor da bi iz perišča vlival vodo na krščenca. Kdor sliko pogleda, takoj uvidi, da tip ni zapaden, ampak iztočen. Obraz, brada, premnogi križci na paliju, vse to ni latinsko, in še manj rimsko. Ohranjenih je mnogo slik rimskih papežev, a izraz jim je docela drugačen; posebno se razlikujejo po podobi in številu križev na polju. Kristitelj na naši sliki ni latinec, ampak orientalec.

Drugo sliko je naredila ista roka kakor prvo. Predočuje nam kneza na prestolu, ki z vzdignjeno desnico nekaj ukaže, dvema ali več osebam, to se ne vidi natanko. De Rossi je takoj mislil, da je uprizorjeno zgodovinsko dejstvo iz življenja sv. Cirila: knez Rastislav pošilja svoje ljudi v Carigrad, ali pa car Mihael odslavlja sv. brata Cirila in Metoda. Neovrženega dokaza za svojo slutnjo De Rossi še ni imel; tem manj, ker so nekateri hoteli, da na prvi sliki sv. Silvester krščuje cesarja Konstantina. Začel je iskati, ni-li morda kje kak napis, ali vsaj kaka črka. Skrbno omije sliki in zid okolo slik in med obema slikama se prikazuje navpično od zgoraj navzdol zaporedoma črke C I R I L. Črke sestavljajo ime našega blagovestnika; torej nam tudi sliki poleg imena kažeta prizor iz življenja sv. Cirila. Prva slika kaže sv. Cirila Slovane krščujočega; na drugi so knez Rastislav in njegovi poslanci, ali pa sv. brata pred carjem Mihaelom. V grobu poleg slik pa je bil pokopan sv. Ciril.

Ker je bil grob prazen, se vidi, da so ob zidanju nove cerkve kam drugam prenesli sv. ostanke; in tako bi bila resnična poročila XVI. stoletja, ki trde, da so ostanke sv. Cirila v kapelici sv. Dominika poleg velikih vrat.

Hvalo možu, ki se je trudil in prizadeval, da bi izpolnil Slovanom srčno željo;

razkril nam je mnogo lepih stvari, a sreča mu ni poslužila, da bi nam bil odkopal dragi zaklad, ostanke sv. Cirila. Bog ve, kam so izginili. Kardinal Bartolini misli, da so se sv. ostanki izgubili koncem XVIII. stoletja. Ko so l. 1798. divje francoske čete zasedle Rim, so se vojaki kar po cerkvah nastanili. Bogohulniki so skrunili svete hrame, plenili svete posode, grabili umetnino, razdevali grobove in pobirali iz njih zlatnino, kosti mrtvecev pa metali po cerkvi. Tudi cerkev sv. Klementa je bila prevratnikom v tabor. Kardinal Bartolini sodi, da so bogokletniki, hlepeč po zlatu, odprli grob sv. Cirila in ostanke sv. blagovestnika vrgli med druge kosti. Pod oltarjem sv. Dominika je še dandanašnji okrogla odprtina, skozi katero se vidi rakev, okovana s pozlačenim bakrom. Lupežna družal je mislila, da bi se v rakvi utegnil dobiti zlat križec ali prstan, ulomila je rakev, in išoč dragotin, svete ostanke pometala iz groba.

To je podmena kardinala Bartolinija. Scela neverjetna ni, a trdnega razloga nima.

V stolni cerkvi v Brnu so ohranili od XVI stoletja v srebrni skrinjici kost iz roke sv. Cirila. V zapisnikih se omenja do l. 1805. Ko je Avstriji v bojih z Napoleonom šla trda za denar, so morale l. 1811. tudi cerkve darovati svete posode, zlato in srebro. Brnska stolnica je dala srebrno skrinjico, v kateri je bila roka sv. Cirila. Ob tej priliki se je izgubila sveta kost. Bržkone je bila kriva nepazljivost kanonika, ki je bil tedaj varih cerkvenih zakladov. Iskali so potem posod sv. ostanek, a niso ga več našli. Delec roke sv. Cirila imajo sedaj v Rajhradu v samostanu sv. Benedikta; podaril jim ga je stolni kapitelj brnski v XVIII. stoletju. Razem tega hranijo koščico sv. Cirila pri sv. Hijeronimu v Rimu. To sta bržko edini relikviji, ki sta nam ostali po našem blagovestniku sv. Cirilu.

Dr. Frančišek Ušeničnik.

(Konec.)

BRATJE, NIKAR!

Naši protiverski fanatiki se niti v tem velikem času ne morejo otresti svojega fanatizma. Tudi sedaj še tratijo čas in papir, da sejejo prepir med naš ubogi narod. Tudi sedaj še napadajo na levo in desno, vse, ker ne trobi v njih rog.

Bratje, nikar!

Kako velikanska vprašanja narodna in gospodarska stoje pred nami, da jih rešimo. Narod doma milo gleda v Ameriko proseč pomoči. Bratje, bodimo vsaj sedaj za nekaj časa složni! dokler se ne rešijo ta velikanska skupna narodna in svetovna vprašanja.

Zato, naš list povzdiga svoj glas in prosi:

Pustite **vero**, verske nauke in vse kar je ž njo v zvezi!

Če vi napadate, **moramo** mi braniti in bomo branili. Če Vi prenehate z napadi, bomo mi nehali braniti.

Pustite Slovensko Narodno Zvezo. Sedaj ni vprašanje več, koliko je kdo storil v preteklosti. Vsaj je še velikansko delo pred nami.

Sklenilo se je premirje med SRZ in SNZ in tudi med Jugoslov. Narodni Svetom v Washingtonu. Sklenilo se je nastopiti skupno za pomoč narodu doma. Zakaj začeti sedaj s kakim drugim fondom in tako deliti narodne moči.

Možje okrog SRZ zdaj je prišla Zveza

pred Vas za pomoč "Jugoslav Relief." Pomagajte! Sodelujte! Pojdite z nami! končajmo najprej s tem fondom.

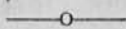
Takoj za tem nastopite Vi s svojim propagandnim fondom. Če greste sedaj Vi z nami, mi bomo šli potem z Vami.

Bratje, nikar, nikar nas ne delite sedaj! Nikar sedaj separatizma!

V imenu naroda prosi list Ave Maria vse urednike vseh listov, nastopimo pomirjevalno, delajmo za slogo, delajmo za toleranco.

Samo razdora v tem velikem času — bratje nikar!

Rev. Kazimir Zakrajšek,
za Ave Maria.

SLOVENSKI KATOLIŠKI MOŽ.

Minulo leto se je razvilo po naših slovenskih župnijah lepo društvo katoliških mož Najsvetejšega Imena. Da, tudi naši slovenski možje so se vzdramili. Malo pozno sicer, vendar boljše pozno kakor nikdar. Vse boljše organizirane slovenske župnije že imajo ta društva. Kjer ga še nimajo, tam čakajo samo ugodne prilike, da bi ga začeli.

Tako je prav!

Čast vam, vi možje prvoborniki za zastavo Najsv. Imena! Ki ste tako nevstrašeno stopili v velikansko vrsto katoliških mož Amerike — več milijonov jih je že pred vami — in se tudi vi razvrstili v bojno četo za "križ častni a svobodu zlatnu!" Čast Vam! Junaki ste, ker je bilo treba prebiti trd led, ker je bilo treba vstaviti se proti splošnemu toku med nami Slovenci, ki je kakor strašni hudournik drvil po naselbinah v — brezverstvo — ne, — v neko satansko sovraštvo do vere in križa.

Možje, katera slovenska naselbina še nima Holy Name, kako dolgo boste še spali? Kako dolgo boste še cinciali in omahovali?

Veliki čas rekonstrukcije, preporoda je to! Na noge! Na delo brez odlašanja!

Da bomo ta duh navdušenja netili in gojili od meseca, do meseca, da bomo navduševali omahljivce, da se bodo ojunčili

in stopili v ta društva, odpiramo letos v listu "Ave Maria" poseben oddelek "Jugoslovenski katoliški mož" — ki bode izključeno posvečen samo zadevan društva Holy Name.

In še nekaj nas sili, da odpiramo ta kotichek.

V več naselbinah se je res ustanovilo društvo mož. Veliko je bilo takrat navdušenje med možmi. Veliko jih je pristopilo. Toda danes? — Ali ni to navdušenje že manjše? Ali se ni ogenj gorečnosti pogasil, ali ni vsaj že začel pojemati? Novega olja, novega goriva, novega bodrila treba.

Zato pa, dragi udje Holy Name Society, na noge! Tu Vam odpiramo predalček, ki naj bode samo vaš in sicer popolnoma Vaš.

Želimo, da bi za ta predalček sami udje pisali članke, dopise, bodrila, poročila itd. Najbolje vspešno bodrilo je, bodrilo prijatelja. — Tu, slovensko delavstvo, tu pridí in tu samo nastopi kot svoj pridigar, navduševalec in voditelj.

Kaj ne možje, da smo ustregli le vaši srčni želji, ako smo začeli s tem kotichek?

Kotichek "Slovenski Katoliški Mož" — bode v vsaki zadnji številki vsakega meseca. V prvi bode "Slovenska žena." V

drugi pa "Slovenski katoliški Mož" in "Mali Ave Maria."

Za prihodnjo številko prosimo sporočila o vseh društvih o lanskem gibanju. In sicer:

1. Kolikrat je društvo imelo skupno sv. obhajilo?
2. Kolikrat seje? (ako jih je sploh imelo poleg cerkvenih shodov.)

3. Koliko novih udov je pristopilo
4. Koliko jih je umrlo? (Prosimo imena in dan smrti.)
5. Koliko šteje društvo udov sedaj.
6. Ali je društvo priredilo se kaj izvanrednega v naselbini, da bi pospeševalo krščansko zavest?
7. Ali se društvo udeležuje škofijskih sej z društvi drugih narodov?

JUNAK.

Po poročilih časnikov zapisal K.

Kam naravno pripelje protiverski fanatizem, katerega so med nami ameriški Slovenci širili kot "socializem," kaže nesrečni "boljševizem," ki je pripeljal nesrečno slovansko državo Rusijo na rob popolnega propada. "Rdeča garda" je kot krvoločna zver dobila cel narod v svoje kremplje in sedaj mu sesa srčno kri, dokler ga ne bode uničila popolnoma, ali dokler se morda vendar ubogi narod ne bode zavedel in se stresel tega krvosesa. Nezaslišano je, kar se sedaj tam počenja, kako more in koljejo rdečkarji vse neljube jim osebe. Strašno divjajo ti rdečkarji vzlasti zoper vsako vero in seveda tudi zoper duhovščino.

O tem poročajo očividci sledeče:

V nekem revnem delu mesta Petrograda, kjer se je naselilo zvečine revnejše delavstvo, vzlasti poljsko, stoji tudi mala katol. cerkev Sv. Stanislava. Sezidali so si jo Poljaki in Litvini. Cerkvico so si sezidali delavci s žulji svojih rok v kljub velikim zaprekam, katere jim je stavljal vlada. Vse, kar je v cerkvi, vse so sami darovi delavstva. Po dolgih prošnjah jim je vlada dovolila tudi duhovnika, ki je prišel v Petrograd iz Ruske Poljske. Bil je to star častitljiv duhovnik, ki je bil na tej župniji že nad dvajset let.

Ko so boljševiki dobili oblast v roke in odredili konfiskacijo vsega cerkvenega premoženja, je tudi župnik Sv. Stanislava izročil vladi vse, kar je bilo "imetja", revne cerkvice. Toda vlada ni hotela vrjeti, da je duhovnik vse "premoženje" izročil. Odredila je posebno komisijo, ki naj preišče cerkev in okolico.

Decembra meseca neko dopoldne pride v župnišče vladni zastopnik z oddelkom "rdeče garde" in zahteva, da se mu odpro vsi cerkveni prostori in župnišče.

Duhovnik se je brez ugovora uklonil zahtevam in spremljal vladnega zastopnika po cerkvi. Že je hotel oditi iz cerkve, ko opazi tabernakelj na oltarju. Dasi pravoslaven Rus, dasi je vedel, kaj je v tabernakelju, vendar je šel k velikemu oltarju in zahteval od duhovnika, da mu odpre tabernakelj.

Duhovnik je tudi to storil. Seveda v tabernakelju ni bilo drugega kakor ciborij s posvečenimi hostijami.

Že je hotel duhovnik nazaj zakleniti tabernakelj, ko zahteva "zastopnik", kelih s hostijami.

"Nikdar! Vse poberite, kar vidite, toda Najsvetjega ne dam!"

"Proč!" zakriči "rdeči olikanec" in hoče

pahniti duhovnika od oltarja. Ni ga mogel.

Duhovnik hitro zaklene tabernakelj in pahne vladnega zastopnika proč.

"Rekel sem: vse dam. Toda Najsvetejša pa ne bodem pustil oskrumiti." Rdeča garda priteče pred oltar.

"Proč!" zakriči. "Protestiram v imenu svobode, da se zahteva od mene, da bi pustil oskrumniti to, kar je meni najsvetejšega.

"Rdeča garda," ga hoče prijeti. Duhovnik se postavi v bran.

Toda vladni zastopnik boljševiske vlade potegne revolver.

Strel počí.

"Jezus, Marija, sv. Jožef," vsklikne smrtno ranjeni duhovnik. Kri brizgne iz rane in okrvavi cel oltar. Duhovnik se zgrudi mrtev pred oltarjem na straži — za svobodo.

Iz okrvavelega oltarja in čez mrtvega duhovnika — junaka — je še le mogla ukrasti boljševiska vlada svete hostije in jih oskruniti!

Živio, takle slovenski socijalizem!

Živila, rdeča svoboda! — Zaslepljenec la capljaj za njo!

NAŠ STRIČEK

"I wish you a happy new year, Children!"

Sicer je že pozno in ni več novo leto, temveč je staro. Vendar pa naj bode "happy" toliko, kolikor ga je še.

Kako ste pa začeli novo leto, otroci?

Ko so piščali piskali, zvonovi zvonili, o polnoči in se je začelo novo leto 1919, kako ste vi začeli to leto?

Ali ste naredili kaj dobrih "resolutions", da boste letos bolj pridni?

Na vsak način jih morate narediti, ako jih še niste!

Veste, kaj je posebno treba, da naredite prav trden "resolution"?

"Da boste vedno radi ubogali doma, mamo in ata, v šoli pa učitelje.

Jezušček v jaslicah vas posebno te čednosti uči. Ko je bil deček, pravi sveto pismo, da je bil poslušen svojim starišem.

Zato otroci vam voščim obilo ubogljivosti starišem v novem letu.

Vaš Striček.

Mary je bila dobra deklica.

Mamo je jako rada ubogala. Tudi v šoli je bila marljiva in pridna.

Ali je čudno, da jo je potem vse rado

imelo? Kdo nima rad pridnega otroka?

Mary je imela usmiljeno srce. Silno se ji je smilil vsak revež.

Zadnji Xmas ji je "Santa" prinesel lepo, lepo "Dollico." Imela je krasno oblekico. In pa še zamizala je ta "Dollica" ako je Mary položila spančkat na posteljico. Ko jo je pa vzdignila, jo je pa "Dollica" zopet tako svetlo pogledala, da se ji je Mary morala nasmejati.

O, da, Mary je imela rada lepo "Dollico," katero ji je prinesel "Santa."

Toda Mary nima danes več lepe "Dollice." Veste otroci, kam jo je dejala?

Izgubila?

Ne! — Počakajte, vam povem!

Pri sosedovih letos niso imeli nič "Santa." Sosedova Alica in Johnek in Helen niso nič dobili za Xmas. — In kako bi? Zadnja grda "influenca" jim je vzela mamo. Ata so pa še sedaj bolni.

Kako je zato sosedova Alica občudovala lepo Maryno „Dollico." O, kako bi tudi ona rada imela tako lepo „dollico."

Mary je opazila to skrivno željo Aličino.

"Bi rada imela takole "dollico", jo je vprašala Mary.

"Seveda," odgovori Alica in solze se ji ulijejo po licu.

Mary je ganilo. Imela je usmiljeno srce. Hitro je stekla k mami in ji nekaj zašepetala na ušesa.

Mama se je nasmejala in prikimnila.

Kaj ji je mama prikimnila? Ne vemo. Vemo pa, da Mary nima več lepe svoje "dallice," s katero se pa igra sosedova "Allice" s svojim bratcem in malo sestrico — sirotami.

Mary je pa vesela, ko vidi, da je srečne naredila tri sirotke, ki nimajo več mame.

Da, otrok, bodi usmiljen do revežev!

Cleveland, O. Dragi častiti striček:— Res je bilo dolg čas, ko nisem dobila Mali Ave Maria. Kar nekaj je manjkalo. Ko sem pred nekaj časom zagledala na mizi "Ave Maria",

sem takoj pogledala, če so naš striček kaj prostora pustili za naš korner. Ko sem pa videla na vrhu napisano "Dragi otroci" — bi skoraj pozabila dihati, tako sem se začudila, ko nas zopet pozivate, da začnemo pisati. Jaz sem 14 let stara in sem "Freshman" v Girls Catholic High School, kjer se mi prav dopade. Učimo se v šoli "Latin, Algebra, Music, Drawing, Sewing, History, English and Catechism." Kakor Vam je že znano, so mi umrli moj dragi oče in tako nisem imela nikogar, ki bi me vzdrževal v šoli. Blagi gospod doktor Seliškar so mi obljubili, da bodo me vzdrževali v High School, če hočem hoditi in se jim na tem mestu prav iz celega srca zahvaljujem za to veliko dobroto.

To pismo je precej dolgo, ker vem, da imate tudi druga pisma za brati, zato bom končala, Bog bodi z Vami dragi Striček! Ostanem vedno Vaša

Frances Suhadolnik

N. S. Pittsburgh, Pa. Dragi striček:— Moram Vam pisati nekaj vrstic, ker sem bil naročnik "Malega Ave Maria." Zelo sem bil žalosten, ko je prenehal izhajati naš Mali A. M., ker jaz zelo rad slovensko berem, čeravno ne hodim v slovensko šolo, ker je predaletč. Hodim pa v St. Ambrose School. Zelo želim, da bi se naši slovenski otroci večkrat oglasili na našem kornerju. Vas prav lepo pozdravljam kakor tudi vse slovenske otroke po širni Ameriki. Vam udani

Joseph Dolmovich.

Pueblo, Colo. Dragi Striček! — Brala sem v A. M. da Vam je dolg čas, ko Vam nič ne pišemo. Jaz sem se namenila Vam pisati nekaj novic iz Pueblo, Colo.

Tukaj smo imeli tudi to bolezen, ki se imenuje "Flu."

V naši fari je pomrlo čez 100 oseb.

Vse cerkve in šole so bile zaprte zavoljo te bolezni.

Naj bolj žalostno je bilo to, ko nismo mogli k sv. maši ob nedeljah.

V naši hiši nismo bili bolni, zato hvala Bogu in nebeški Materi, ki nas je obvarovala.

Vse bolnišnice so bile polne bolnikov.

In zdaj hvala Bogu, bolezen ponehuje.

Na 30. decembra so bile šole zopet odprte. Vsi smo zamudili dosti svojega učenja.

Zdaj se bomo pridno učili, da bomo nadomestili kar smo zamudili.

Pozdravljam vse naročnike in želim da bi vsi Vam pisali.

Elizabeta Kolar.

P. S. Prosim, da bi molili za častite sestre Theresijo in Praxedes, ki so nevarno bolne za pljučnico.

E. K.

La Salle, Dragi Striček:— Prav lepo sem preživela božične praznike. Na sveti večer sem šla k polnočnici prvokrat v novi cerkvi. Mislila sem na ljubega Jezuščka, ki je bil rojen v revnem hlevčeku. Ta božič je bil "Santa" gotovo v starem kraju; pri nas ga ni bilo videti. Pa tudi tam so bili otroci veseli če so dobili igračke candy in druge stvari. Je stričeku Miklavž kaj prinesel mogoče med potjo, ko se je peljal čez morje v star kraj? Na tepežni dan smo šli tepežkat pri gospodu župniku. Vsak je dobil zoc. Tudi pri častitih sestrah smo se oglasili — tam smo dobili podobce in čokolade. Miss "flu" pa tudi vsepovsod okrog hodi še našega strička je hotela vzeti. A ne smel! Bodemo že Marijo prosili in Ona nas bode uslišala ter ozdravila strička. Naše sestre je tudi obiskala. Meně še ni dobila a se je zmiraj malo bojim. V šoli imamo vsak svojo farmo — za blackboard border in na te farme dobino zlate zvrde. Če smo pridni. Poročala Vam bodem kateri bo jih imel največ — kaj ne — tistemu pa bodete poslali podobco? Veseli smo, da se je zopet šola začela. O recessu imamo "lost of fun" ker mečemo sneg eden v drugega.

Sedaj moram končati — bojim se, da bi bili striček hudi če predolgo pišem.

Mary Dežman

La Salle, Ill. — Kako sem preživela božične počitnice. Dolg je odgovor na gornje vprašanje, pa upam da mi dragi striček ne bode te zamerili, če vas bodem predolgo mudila

Prav lepo sem preživela božične praznike. Mislila sem, da ne bode nič lepo ker ni bilo

snega a smo ga dobili še o pravem času za Christmas. Na božični večer smo imeli polnočnico, na božič pa igro. Prvokrat v novi cerkveni dvorani. Jaz sem bila Miroslava, sestra od Sofije, katero so hudobni ljudje ukradli a na sv. božični večer je prišla nazaj. 2. januarja sma začeli šolo takrat sem bila jaz 12 let stara. Zalostni smo ker ste Vi dragi striček bolni. Pri nas smo bili tudi bolni; jaz cel teden. V naši župniji je umrlo pretečeno leto 33 ljudi — 12 otrok in 21 odraslih ali ni to čudno število 12 in 21, in jaz sem stara 12 let. Vesela sem, da imamo zopet šolo.

Vas pozdravlja

Josipa Gende učenka VII raz.

La Salle, Ill Dragi striček:— V imenu naše šole Vam želim dragi striček vso srečo in blagoslov v novem letu.

Nas otroke zelo veseli, da se še nas spominjate, ter ste nas zopet povabili na korner.

Nič več ne bodite žalostni, saj se bodemo večkrat oglasili, Santa mi ni nič prinesel, mogoče nisem bila dovolj pridna: Pri nas imamo zelo veseli Christmas. Zdaj pa Vas lepo pozdravlja

Mary Petek.

La Salle, Ill. Dragi striček:— Najprvo Vam voščim veliko uspeha v tem novem letu, Bog daj da bi bili zdravi in veseli.

Božične praznike sem prav veselo obhajala, imeli smo sneg za Christmas. Santa Claus je bil very poor, to leto ni nič prinesel, morebiti je bil v vojski ubit, nikjer ga ni bilo viditi.

Imeli smo igro za Christmas "Podgorsko Sofijo" imenujemo jo tako ker je bila pod goro Sofija najdena. Le še nam pošljite kakšno nalogo.

Vas pozdravlja,

Mary Dolanc.

RAZNO.

Wilson je toraj bil pri papežu. Kakor se jasno vidi iz vsega rimskega obiska Wilsonovega, šel je le k sv. očetu in ob jednem je hotel govoriti z ljudstvom. — To je triumf za katoliško cerkev, ker je Wilson priznal souverenitoto papeževo. Priznal je velikanski pomen te božje ustave in njeno potrebo za ureditev svetovnih homatij. —

Dr. Korošec v Parizu med radikalnimi

socijalisti. — Radikalni francoski socijalisti so priredil v Parizu veliko zborovanje kjer so zahtevali pravice in svobodo za vse narode, vzlasti za Jugoslovane. Prav ta čas je bil v Parizu tudi Dr. Korošec. Socijalisti so ga povabili na ta shod in ga sprejeli z burnimi ovačijami. Dr. Korošec je imel tudi govor, v katerem se je zahvalil za veličastni sprejem. Tako francoski socijalisti. Naši ameriški rdečkarji pa?

"Prokleti far" — (pardon!) to je "ovacija," s katero sprejemajo duhovnika.

Zadnji ameriški vojak, ubit v svetovni vojski je bil katoliški duhovnik Rev. W. Davitt.

V Brooklynu so obhajali božični praznik izvanredno slovesno. Društvo Najsv. Ime-

na je poskrbelo, da je bila slovesno sv. maša. — Ker je bil Rev. K. Zakrajšek v postelji bolan, imel je sv. mašo in pridigo New Yorški župnik Very Rev. Benigen Snój, O.F.M. ob azistenciji Ven. Victorina Perc, O.F.M. in Ven Bonificija Dimnik, O.F.M. "Danica" je prepevala krasne božične pesmi.

DOPISI.

Pittsburgh, Pa. Tukaj vlada lepa sloga med Slovenci in to se je pokazalo pri božični kolekti. Kar obstoji naša župnija, še ni bilo take kolekte. Nad \$1.700.00 (beri sedemnajst sto dol.) v klub temu, da rdečkarji stegujejo tu pa tam svoje kremplje. V zadnjem času se rinejo iz sosednih naselbin, toda vse nič ne pomaga. V Pittsburghu nimajo ta rdeči nobenega kredita. Mi stojimo trdno in nas ne premeta noben vihar.

S pozdravom, **John Golobič**, zastopnik.

St. John's University, Collegeville, Minn Častitati Vam moram, g. urednik, da ste se vedno tako junaško v svojem listu potegovali za Jugoslavijo. Takoj od začetka ste bili proti Avstriji in ji prorokovali pogin, ko se še nobenemu takrat kaj takega sanjalo ni.

Božične počitnice sem obhajal pri sv. Štefanu v Minn. Kar se verskih zadev tiče, je tukaj zelo lepo in skoraj pri vsaki hiši molijo zvečer sv. rožni venec v slovenskem jeziku. Tudi nisem nikjer slišal preklinjevanja, kakor se to dogaja po drugih naselbinah. Gospod župnik Rev. Trobec vedno povdarjajo ljudem, da taka hiša v kateri ni katoliškega lista, se ne more imenovati katoliška hiša. Posebno priporočajo list Ave Maria.

Stefan Mohorko, dijak.

Joliet, Ill. Ker iz naše naselbine malokedaj čitamo novice v našem nabožnem listu Ave Maria, se hočem pa jaz malo oglasiti in razložiti, kako smo obhajali božične praznike. Svete maše so bile od pete ure zjutraj do desetih dopoldne brez prestanka, da lahko rečem, da se je vsak lahko udeležil sv. maše, če ni bil bolan. Ob peti uri zjutraj je imel naš častiti gospod župnik John Plevnik peto sveto mašo, pri kateri je bila cerkev do zadnjega kotiča napolnjena. Radost je sevala vsem iz obrazov in zakaj tudi ne, ker je naš cerkveni zbor prepeval tako lepe pesmi, da je marsikdo rekel, da takega petja še ni bilo v cerkvi sv. Jožefa. Hvala zato pa gre našemu neutrudljivemu organistu g. Mart. Cvenk, ki se je veli-

ko prizadeval, da je vse tako lepo naučil. Naši pevci se pa tudi radi učijo. Božične kolekte za cerkev je bilo \$1213.00. Toliko še ni bilo nikoli o božiču. Saj jih pa tudi potrebujemo, ker pri cerkvi je vedno veliko stroškov.

Želim veselo novo leto tebi Ave Maria in vsem tvojim čitateljem **John Videtich.**

Valey, Wash. V naši naselbini smo imeli na božični dan slovesno sveto mašo in po maši zahvaleno pesem in blagoslov z Najsvetejšim. V cerkvi imamo nove jaslice, ki so res kinč cerkvi. Veselo novo leto! **Naročnica.**

Tioga, Wis. Že je precej časa preteklo od kar sem se oglašila zadnjič v priljubljenem listu Ave Maria. Vzrok je bil pač ta, ker ni bilo nič posebnega sporočiti, kar bi cenjene čitatelje zanimalo. Tudi sedaj ni v tukajšnjem okrožju nič novega razun par smrtnih slučajev vsled influence, ki se je začela sedaj tudi tukaj oglašati, čeč tudi ne v toliki meri, kakor po mestnih. Kakor sem že prej omenila, tukaj v naši naselbini ni nič novega ker nas je malo Slovencev, pač pa v naši župniji na Willardu se je v teku dveh mesecev marsikaj spremenilo. Po posredovanju in prizadevanju Rev. J. Černeta, kateremu je naša župnija vso hvalo dolžna, smo dobili vnetega in dobrega dušnega pastirja v osebi Rev. J. Novaka, ki se zelo veliko trudi za napredek fare. Zlasti se zelo veliko trudi s poučevanjem mladine, za kar mu gre vsa čast. Cerkevna društva so se zopet oživila in nekaj jih je bilo na novo ustanovljenih. Cela fara želi, da bi vedno tako ostalo, zlasti glede lepega cerkvenega petja in društvenega življenja. Ne smemo se ozirati na naše prismojene socialiste in odpadnike, ki hočejo vedno razdirati, kar drugi pametnega in dobrega napravijo. Ti ljudje želijo vse vničiti, kar je katoliškega in sicer zato, ker imajo slabo vest.

Veselo in srečno zdravo novo leto, čeravno je že nekoliko pozno želim Vam gospod urednik in vsem č. gospodom pri listu Ave Maria, srčno želeča mnogo novih naročnikov in zvestih plačnikov, za list, kakor tudi za knjige Zveze Kat. Slovencev. **Marija Toleni.**

Za vse Ljudi in za Vse Slučaje!

Gotovo je, da imam največje prodajalne in najbolj založene z različnim blagom, za slovenske gospodinje in gospodarje, pa tudi za ženske in neveste, ker imam fino pohištvo in druge potrebne reči.

PRVE SA GOSPODINJE, katere dobijo pri meni najboljše peči, preproge, linoleum, posodo, vozičke, zibe, blazine, omare in drugo.

GOSPODARJI VEDO, da imam raznih barv, železja, ključavnice, cevi za plin, stekla, korita in drugo vedno v zalogi.

NOČ IN DAN pa imam odprtju pogrebni zavod z "AMBULANCAMI" — Trije ambulanci in vojniški avtomobili so vedno na razpolago za vsaki čas, za vsako nezgodo ali bolezen.

Največji pogrebni zavod, v katerem izvršujemo vsa dela v največjo zadovoljnost naroda.

Oba telefona noč in dan:

Bell: Rosedale 1881.

O. S. Princeton 1281.

ANTON GRDINA, TRGOVEC IN POGREBNIK
6127 ST. CLAIR AVENUE.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Kašelj

najsibo pri otrocih ali odraslih, se ne sme nikdar zanemariti. Kašelj je znak prehlajenja in ga je treba takoj lečiti. Nikoli vam ne bo žal vzeti

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balzam za Pljuča), ki je zelo prijetno zdravilo proti kašlju, prehladu, bodcu, hripavosti in kašdar v grlu boli. Zelo priporočljivo je za novorojenčke, otroke in odrasle. Cena 25 in 50 centov v vseh lekarnah.

Severov Almanah za Slovence za leto 1919 je gotov in pripravljen za razpečavanje v vseh lekarnah ali pa naravnost od

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim duhovnikom svojo veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezikih, vseh cerkvenih potrebščinih kipov, podob, svetinjic itd.

In vsem slovenskim društvom pri nakupu zastav in drušvenih znakov.

21 BARCLAY STREET, NEW YORK.
Telephon. 5985 Barclay

Slovenski zobozdravnik

Dr. M. Josip Pleše

Ordinira od 10. ure zjutraj do 8. ure zvečer.
Ordinira tudi izven določenih ur po dogovoru.

Specialist in Bridge Work and Gold inlays.
318 E. 72nd STREET, NEW YORK CITY

Novi Molitvenik "Ave Maria" z velikim debelim

tiskom smo začeli razpošiljati. Da ustrezemo našim rojakom, ki so vedno povpraševali po molitveniku z velikim tiskom, smo se odločili ga natisniti. Ker se ni smo mogli podati v velike stroške pri sedanji draginji papirja, zato ga bomo tiskali le omejeno število. Molitvenik bo priročne žepne oblike, tiskan na fin tenak papir in obsega 260 strani. Vezava bo trojna, namreč v platno z rdečo obrezo, cena 70c. v usnje vezan z zlato obrezo, cena \$1.00. Vtirane platnice v usnje vezan z zlato obrezo, cena \$1.25.

Kdor hoče, naj ga takoj naroči, da bomo vsakemu takoj odposlali, ko bo tiskan.

"AVE MARIA"

62 St. Marks Place

New York, N. Y.

Dne 2. februarja 1919

vsi Slovenci v New Yorku in Brooklynu na desetletnico dramatičnega in pevskega društva

"Domovina"

ki se vrši v Arlington Hall na St. Marks Place, v New Yorku.

Vse cenjene zastopnike, katerim smo poslali koledarje in jih ne morejo prodati, naj nam iste vrnejo, da jih pošljemo v druge naselbine, kjer jih še želijo imeti.

CERKVENA PESMARICA.

Zbirka vseh slovenskih mašnih in nabožnih pesmi. Premerna zlasti za šolsko mladino. Pesmi so brez not. Knjižica trdo vezana velja 35 centov.

Naroča se pri našem upravnštvu.